

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2013. gada 15. janvārī*

Valsts atbalsts — Tieša autoceļa daļas būvdarbu un vēlākas apsaimniekošanas koncesijas piešķiršana — Lēmums izbeigt sūdzības izskatīšanu — Prasība atcelt tiesību aktu — Pārsūdzams akts — Tiesības celt prasību — Individuāla skaršana — Pieņemamība — Atbalsta jēdziens — Valsts līdzekļi

Lietā T-182/10

Associazione italiana delle società concessionarie per la costruzione e l'esercizio di autostrade e trafori stradali (Aiscat), Roma (Itālija), ko pārstāv *M. Maresca*, advokāts,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *P. Rossi* un *D. Grespan*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

Concessioni Autostradali Venete – CAV SpA, ko pārstāv *C. Malinconico* un *P. Clarizia*, advokāti,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību atcelt Komisijas 2010. gada 10. februāra lēmumu, ar ko noraidīta prasītājas sūdzība sakarā ar iespējamo prettiesisko valsts atbalstu, ko Itālijas Republika piešķirusi CAV.

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja *I. Pelikānova* [*I. Pelikánová*] (referente), tiesneši *K. Jirimēe* [*K. Jürimäe*] un *M. van der Vaude* [*M. van der Woude*],

sekretārs *H. Palasio Gonsaless* [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 20. jūnija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – itāļu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

- 1 Ar 2008. gada 10. jūlija Eiropas Komisijai adresētu vēstuli (turpmāk tekstā – “sūdzība”) prasītāja *Associazione Italiana delle Società Concessionarie per la costruzione e l'esercizio di Autostrade e Trafori stradali (Aiscat)* tostarp sūdzējās, ka Itālijas valdība esot pārkāpusi Savienības tiesību normas par piekļuvi tirgum, konkurenci un valsts atbalstu. Tā norāda, ka Itālijas iestādes ar 2007. gada 24. decembra Likuma Nr. 244 (2007. gada 28. decembra *GURI* Nr. 300 parastais pielikums) 2. panta 290. punktu personai, kas iestājusies lietā, sabiedrībai *Concessioni autostradali Venete – CAV SpA*, kuras kapitāldaļas pieder Venēcijas reģionam (Itālija) un *Azienda nazionale autonoma delle strade SpA (ANAS)*, kas pieder Itālijas valstij, tiešā veidā esot piešķirušas apsaimniekošanas, kā arī parastās un ārpuskārtas uzturēšanas koncesiju attiecībā uz autoceļu A4, sauktu “*Passante di Mestre*” (turpmāk tekstā – “*Passante*”).
- 2 *Passante* ir autoceļa daļa, kas ekspluatācijā nodota 2009. gada 8. februārī, un to lietotāji var izmantot autoceļa A57, saukta “*Tangenziale di Mestre*”, un/vai autoceļa A27 vietā, kuri abos virzienos savieno Paduju (Itālija) ar vai nu Belluno (Itālija) ziemeļos, vai Triesti (Itālija) austrumos. Šī autoceļa posma būvniecība bija paredzēta, lai atrisinātu sastrēgumus, kuri bija raksturīgi autoceļiem A57 un A27. Šajā spriedumā nosaukums “*Tangenziale*” attieksies uz autoceļu A57 un A27 posmiem, no kuriem var izvairīties, izmantojot *Passante*.
- 3 Ar 2009. gada 4. novembra vēstuli, ko parakstījusi “Enerģijas un transporta” ģenerāldirektorāta direkcijas “Iekšējais tirgus un ilgtspējīga attīstība” vadītāja, Komisija informēja prasītāju, ka, pamatojoties uz pieejamo informāciju un īpaši ņemot vērā par *Passante* apsaimniekošanu ar CAV noslēgto līgumu noteikumus, ir izslēgtas jebkādas nepamatotas minētās sabiedrības priekšrocības. Turklāt šīs vēstules beigās bija norādīts, ka tā ir tikusi nosūtīta atbilstoši Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [EKL] 88. panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 20. panta 2. punkta otrajam teikumam.
- 4 Ar 2009. gada 12. novembra vēstuli prasītāja savu sūdzību atsauca, lūdzot Komisiju pārbaudīt CAV piešķirto koncesiju no *Passante* uzturēšanas un apsaimniekošanas koncesijas piešķiršanas bez konkursa rīkošanas aspekta, kā arī ņemot vērā ceļa nodevas palielināšanos uz autoceļiem A57 un A27, kuri ir alternatīva *Passante*.
- 5 Šajā vēstulē prasītāja saistībā ar apgalvoto valsts atbalsta noteikumu pārkāpumu īpaši uzsvēra, ka ceļa nodeva uz *Tangenziale* ir tikusi palielināta, lai nodrošinātu ceļa nodevas vienlīdzību visiem lietotājiem, kas mēro visu attālumu pa kādu no ceļa posmiem, lai gan *Passante* ir garāks posms nekā *Tangenziale*. Tā kā ienākumi no šī palielinājuma tika izmantoti *Passante* būvniecībai, CAV kā *Passante* apsaimniekotāja esot saņēmusi valsts atbalstu.
- 6 Ar 2010. gada 10. februāra vēstuli (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”), ko atkal bija parakstījusi “Enerģijas un transporta” ģenerāldirektorāta direkcijas “Iekšējais tirgus un ilgtspējīga attīstība” vadītāja, Komisija, tāpat pamatodamās uz Regulas Nr. 659/1999 20. panta 2. punkta otro teikumu, sniedza atbildi uz iepriekšminēto vēstuli.
- 7 Apstrīdētajā lēmumā Komisija, pirmkārt, attiecībā uz koncesijas piešķiršanu bez konkursa norādīja, ka tā 2009. gada 14. aprīlī ir noslēgusi šajā ziņā uzsākto pārkāpuma procedūru Nr. 2008/4721, jo esot bijuši izpildīti Tiesas judikatūrā paredzētie nosacījumi koncesijas piešķiršanai CAV, nerīkojot konkursu.

- 8 Otrkārt, attiecībā uz apgalvoto valsts atbalsta noteikumu pārkāpumu Komisija norādīja, ka tās rīcībā esošā informācija neliek domāt, ka ir noticis grozītās Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 17. jūnija Direktīvas 1999/62/EK par dažu infrastruktūru lietošanas maksas noteikšanu smagajiem kravas transportlīdzekļiem (OV L 187, 42. lpp.) 7. panta 9. punkta pārkāpums. Turklāt, tā kā ceļa nodevu *Tangenziale* lietotāji maksāja tieši CAV, valsts līdzekļi, šķiet, neesot iesaistīti. Arī koncesijas noteikumos paredzētie CAV pienākumi liecinot, ka CAV nav saņēmusi nepamatotas priekšrocības.
- 9 Visbeidzot, treškārt, Komisija uzskatīja, ka fakts, ka Itālijas valdība, piešķirot koncesiju CAV kā valsts iestāžu uzņēmumam, ir atguvusi iepriekš liberalizētu tirgu, proti, maksas autoceļus, obligāti nav uzskatāms par valsts atbalsta piešķiršanu CAV.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 10 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 19. aprīlī, prasītāja cēla šo prasību.
- 11 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 2. jūlijā, Komisija saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 114. panta 1. punktu izvirzīja iebildi par nepieņemamību. Prasītāja savus apsvērumus par Komisijas celto iebildi iesniedza 2010. gada 30. jūlijā.
- 12 Ar vēstuli, kas Vispārējā tiesā iesniegta 2010. gada 17. decembrī, CAV lūdza ļaut tai iestāties šajā tiesvedībā Komisijas prasījumu atbalstam. Komisija un prasītāja savus apsvērumus par lūguma par iestāšanos tiesvedībā pieņemamību iesniedza attiecīgi 2011. gada 19. janvārī un 2. februārī.
- 13 Ar Vispārējās tiesas (ceturtā palāta) 2011. gada 28. februāra rīkojumu iebilde par nepieņemamību tika apvienota ar lietas izskatīšanu pēc būtības un lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana tika atlikta.
- 14 Ar 2011. gada 2. marta rīkojumu Vispārējās tiesas ceturtās palātas priekšsēdētājs atļāva CAV iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.
- 15 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Vispārējā tiesa (ceturtā palāta) nolēma uzsākt mutvārdu procesu un, veicot Reglamenta 64. pantā paredzētos procesa organizatoriskos pasākumus, lietas dalībniekiem rakstveidā uzdeva jautājumus. Lietas dalībnieki uz šiem jautājumiem atbildēja noteiktajā termiņā.
- 16 Tika uzklauti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz jautājumiem, ko Vispārējā tiesa uzdeva 2012. gada 20. jūnija tiesas sēdē. Pēc šīs tiesas sēdes ar 2012. gada 11. jūlija rīkojumu Vispārējā tiesa (ceturtā palāta) atkārtoti uzsāka mutvārdu procesu. Tajā pašā datumā procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Vispārējā tiesa lūdza prasītāju iesniegt dažus dokumentus. Prasītāja pieprasītos dokumentus iesniedza noteiktajā termiņā. Persona, kas iestājusies lietā un Komisija savus apsvērumus par iesniegtajiem dokumentiem sniedza attiecīgi 2012. gada 2. un 27. augustā.
- 17 Ar 2012. gada 29. augusta lēmumu Vispārējā tiesa noslēdza mutvārdu procesu.
- 18 Prasītājas prasījums Vispārējai tiesai ir atcelt apstrīdēto lēmumu.
- 19 Komisijas, ko atbalsta CAV, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- prasību noraidīt kā nepieņemamu;
 - pakārtoti noraidīt prasību;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

A – Par pieņemamību

- 20 Komisija norāda divus šķēršļus tiesas procesam, kas saistīti attiecīgi, pirmkārt, ar to, ka apstrīdētais lēmums nav pārsūdzams tiesību akts LESD 263. panta izpratnē un, otrkārt, ar to, ka prasītājam neesot tiesību celt prasību.
- 1. Par pirmo šķēršli tiesas procesam, kas saistīts ar to, ka apstrīdētais lēmums nav pārsūdzams tiesību akts*
- 21 Komisija būtībā uzskata, ka, tā kā ar apstrīdēto lēmumu prasītāja atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 20. panta 2. punkta otrajam teikumam tikai tiek informēta par to, ka Komisija nevar izdarīt secinājumus, jo, ņemot vērā tās rīcībā esošo informāciju, attiecīgajā gadījumā nešķīta, ka varētu konstatēt prettiesiski piešķirtu valsts atbalstu. Tā norāda, ka šāds gadījums ir jānošķir no situācijas, uz kuru ir atsaucē minētā punkta trešajā teikumā, kurā ir teikts, ka Komisija pēc sūdzības saņemšanas uzsāk atbalsta iepriekšējās izskatīšanas stadiju, kuras noslēgumā tā pieņem lēmumu, pamatojoties uz Regulas Nr. 659/1999 4. pantu, par kuru tā informē sūdzības iesniedzēju.
- 22 Šajā gadījumā, runājot par apstrīdētā lēmuma būtību, attiecībā uz trijiem aspektiem, kurus prasītāja bija norādījusi savā sūdzībā, saistībā ar iespējamo nesaderību ar valsts atbalsta noteikumiem neviens no tiem neesot pamatots ar pietiekamiem pierādījumiem, kas ļautu secināt, ka pastāv apstākļi, lai varētu uzsākt pārbaudi valsts atbalsta noteikumos paredzētajā nozīmē.
- 23 Visbeidzot Komisija norāda, ka vairāki formāli iemesli neļauj apstrīdēto lēmumu uzskatīt par pārsūdzamu tiesību aktu. Tas tādēļ, tā uzsver, pirmkārt, ka par sūdzību nostāju ir paudusi tikai “Enerģijas un transporta” ģenerāldirektorāta direktore, nevis Komisija pati kā koleģiāla iestāde, otrkārt, ka apstrīdētais lēmums nav adresēts dalībvalstij, kā tam ir jābūt citu lēmumu par valsts atbalstiem gadījumā, un, treškārt, ka tajā ir skaidra atsaucē uz Regulas Nr. 659/1999 20. panta 2. punkta otro teikumu, aicinot sūdzības iesniedzēju uzsākt dialogu ar Komisijas dienestiem, ja tā to uzskatītu par atbilstošu.
- 24 Prasītāja būtībā norāda, ka no apstrīdētā lēmuma izriet, ka Komisija ir pieņēmusi galīgu nostāju par valsts atbalsta neesamību konkrētajā gadījumā un tādējādi atteikusies uzsākt formālu pārbaudes procedūru. Šādos apstākļos Komisijas norādītajiem formālajiem argumentiem neesot nekādas nozīmes.
- 25 Ir jānorāda, ka Komisijas nostāja rezumējot ir tāda, ka, reaģējot uz sūdzību valsts atbalsta jomā, tai ir dota iespēja vai nu uzsākt atbalsta iepriekšējās izskatīšanas stadiju, kuras noslēgumā jāpieņem lēmums, pamatojoties uz Regulas Nr. 659/1999 4. pantu, vai arī, ja tā uzskata, ka nav pietiekamu iemeslu paust nostāju šajā lietā, sūdzības izskatīšanu izbeigt, neuzsākot iepriekšējās izskatīšanas stadiju. Pēdējā minētajā gadījumā sūdzības iesniedzējam nav iespējas pārsūdzēt [lēmumu] par sūdzības izskatīšanas izbeigšanu.
- 26 Ir jānorāda, ka šāda nostāja Tiesas judikatūrā tiek noraidīta.
- 27 Tiesa ir atzinusi, ka pēc sūdzības valsts atbalsta jomā saņemšanas noteikti ir jāuzsāk iepriekšējās izskatīšanas stadija, kuru Komisijai ir pienākums noslēgt, pieņemot lēmumu atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 4. pantam. Ja pēc sūdzības izskatīšanas Komisija konstatē, ka izmeklēšana neļauj

konstatēt valsts atbalsta esamību, tā skaidri atsakās uzsākt oficiālo izmeklēšanas procedūru, ko nav iespējams kvalificēt par vienkāršu pagaidu pasākumu (Tiesas 2010. gada 18. novembra spriedums lietā C-322/09 P *NDSHT/Komisija*, Krājums, I-11911. lpp., 49.–51. un 53. punkts).

- 28 Tādēļ, kolīdz sūdzības iesniedzējs ir iesniedzis papildu apsvērumus pēc Komisijas pirmās vēstules saņemšanas, ar ko tā saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 20. panta 2. punkta otro teikumu informējusi, ka tā uzskata, ka nav pietiekamu iemeslu paust nostāju šajā lietā, Komisijai saskaņā ar šīs regulas 13. panta 1. punktu ir jāpabeidz iepriekšējās izskatīšanas stadija, pieņemot lēmumu saskaņā ar šīs regulas 4. panta 2., 3. vai 4. punktu, proti, lēmumu, ar ko tiek atzīts, ka atbalsts nepastāv, lēmumu neizvirzīt iebildumus vai lēmumu uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru (Tiesas 2008. gada 17. jūlija spriedums lietā C-521/06 P *Athinaiki Techniki/Komisija*, Krājums, I-5829. lpp., 40. punkts).
- 29 Turklāt, lai noteiktu, vai Komisijas izdots akts ir šāds lēmums, ir jāņem vērā tikai tā būtība, nevis apstākļi, ka tas atbilst vai neatbilst zināmām formālām prasībām, pretējā gadījumā Komisija varētu izvairīties no tiesas kontroles, vienkārši neizpildot šādas formālas prasības (iepriekš 28. punktā minētais spriedums lietā *Athinaiki Techniki/Komisija*, 44.–46. punkts).
- 30 Konkrētāk, no šīs judikatūras izriet, ka ir jānoraida Komisijas arguments, ka tās pienākums pieņemt lēmumu iepriekšējās izskatīšanas stadijas noslēgumā vai tās reakcijas uz sūdzību juridiska kvalificēšana ir pakārtoti nosacījumam par sūdzības iesniedzēja iesniegtās informācijas kvalitāti, proti, tās atbilstībai un detalizētajam izklāstam. Tādēļ sūdzības atbalstam iesniegtās informācijas zemā kvalitāte neatbrīvo Komisiju nedz no pienākuma uzsākt iepriekšējās izskatīšanas stadiju, nedz arī no pienākuma šo izskatīšanu noslēgt ar lēmumu atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 4. pantam.
- 31 Jāpiebilst, ka turklāt, pretēji Komisijas izvirzītajiem argumentiem, šāda iepriekš 27. punktā minētā sprieduma lietā *NDSHT/Komisija* interpretācija tai neuzliek nesamērīgu pienākumu gadījumos, kad sūdzības iesniedzēja norādītā informācija ir nepilnīga vai attiecas uz ļoti plašu jomu. Kaut arī iepriekš 28. punktā minētajā spriedumā lietā *Athinaiki Techniki/Komisija* un iepriekš 27. punktā minētajā spriedumā lietā *NDSHT/Komisija* arī ir konstatēts Komisijas pienākums pēc sūdzības valsts atbalstu jomā saņemšanas uzsākt iepriekšējās izskatīšanas stadiju un to noslēgt ar formālu lēmumu, minētajos spriedumos tomēr nav nevienas norādes par šajā iepriekšējā stadijā veicamās iepriekšējās izmeklēšanas apmēriem.
- 32 Šajā lietā prasītāja jau bija iesniegusi papildu apsvērumus pēc tam, kad Komisijas to pirmo reizi informēja atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 20. panta 2. punkta otrajam teikumam, norādot, ka tā sūdzību neapmierinās. Šādos apstākļos Komisijai bija jāpieņem lēmums atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 4. pantam. Kā izriet no iepriekš 29. punktā minētās judikatūras, lai noteiktu, vai apstrīdētais lēmums ir šāds lēmums, ir vienīgi jāpārbauda vai, ņemot vērā tā būtību un Komisijas nodomu, pēdējā minētā ar to ir paudusi savu galīgo nostāju par prasītājas apstrīdētajiem apstākļiem.
- 33 Apstrīdētajā lēmumā ir ietverta šāda galīgā nostāja. Tajā ir atzīts, ka pēc lietas apstākļu pārbaudes “nešķiet, ka būtu skarti valsts līdzekļi” un ka “tādēļ ir acīmredzami, ka CAV nesaņem nekādas nepamatotus papildu ienākumus”. Komisija attiecībā tieši uz apstākli, ka Itālijas valdība ir “atguvusi” iepriekš liberalizētu tirgu, ir norādījusi, ka tas obligāti nenozīmē to, ka CAV būtu ticis piešķirts valsts atbalsts. Tādējādi Komisija ir skaidri paudusi nostāju šajā ziņā, ka prasītājas apstrīdētie pasākumi, ko tā precizējusi savos papildu apsvērumos, neesot uzskatāmi par valsts atbalstu. Līdz ar to apstrīdētais lēmums ir uzskatāms par pieņemtu, pamatojoties uz Regulas Nr. 659/1999 4. panta 2. punktu, atbilstoši kuram, “ja Komisija pēc iepriekšējās izskatīšanas konstatē, ka paziņotais pasākums nav atbalsts, tā nostiprina minēto konstatējumu ar lēmumu”.
- 34 Ir jāpiemetina, ka saskaņā ar iepriekš 29. punktā minēto judikatūru šādai kvalifikācijai šķērslis nav arī acīmredzama Regulas Nr. 659/1999 4. pantā lēmumam paredzēto formālo prasību neievērošana.
- 35 Tādēļ ir jānoraida Komisijas izvirzītais pirmais šķērslis tiesas procesam.

2. Par otro šķērsli tiesas procesam, kas saistīts ar prasītājas tiesību celt prasību neesamību

- 36 Komisija norāda, ka prasītāja būtībā apstrīd tikai tās dienestu vērtējumu attiecībā uz atbilstošu pierādījumu nepietiekamību sūdzības izskatīšanas veikšanai, norādot pamatus, kas saistīti ar būtisku formālu prasību pārkāpumu, pamatojuma nenorādīšanu un LESD 107. panta pārkāpumu, kā arī faktu sagrozišanu. Turpretim nevienā sava prasības pieteikuma punktā prasītāja neatsaucas uz savu procesuālo tiesību aizsardzību vai iespējamajiem faktiem, kas pierādītu nopietnu grūtību esamību, ar ko saskārušies Komisijas dienesti, veicot iepriekšējo apgalvoto valsts atbalsta pasākumu izskatīšanu. Komisija šajā kontekstā uzsver, ka Vispārējai tiesai nav jāpārvalificē izvirzītie iebildumi par lēmuma būtību, jo iebildumu mērķis ir prasītājas procesuālo tiesību aizsardzība. Tādēļ Komisija uzskata, ka prasītājai ir jāpierāda, ka tā ar apstrīdēto lēmumu ir individuāli skarta, ko tā šajā gadījumā nav izdarījusi.
- 37 Turklāt no prasības neizrietot, vai prasītāja kā apvienība rīkojas savu interešu aizsardzības vārdā vai, tieši pretēji, viena vai vairāku uzņēmumu, kurus tā var pārstāvēt, interesēs. Prasītāja nesniedz nekādus precizējumus attiecībā uz tās pārstāvētajiem uzņēmumiem un arī nenorāda, vai tā ir pilnvarota rīkoties kāda no šiem uzņēmumiem vārdā.
- 38 Prasītāja šiem argumentiem iebilst, norādot, ka ir labi zināms, ka tā pārstāv sabiedrības, ekonomiskas vienības un grupējumus, kuri ieguvuši autoceļu un tuneļu būves un/vai apsaimniekošanas koncesijas Itālijā.
- 39 Šajā lietā, pirmkārt, tā rīkojoties 23 biedru interesēs saistībā ar liegšanu piedalīties publiskā iepirkuma konkursā par *Passante* koncesiju, kas tiešā veidā tikusi piešķirta CAV. Otrkārt, tā rīkojoties triju tās biedru interesēs, proti, *Società delle autostrade di Venezia e Padova SpA* (turpmāk tekstā – “SAVP”), *Autovie Venete SpA* un *Autostrade per l'Italia SpA*, no kuriem katrs ir vienas *Tangenziale* daļas koncesionārs un kuru stāvokli tirgū arī negatīvi ietekmē transporta plūsmas pārvirzīšanās uz *Passante*, kas radusies nodevas uz *Tangenziale* palielināšanas dēļ.
- 40 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai citas personas, kas nav lēmuma adresāti, var uzskatīt par individuāli skartām tikai tad, ja šis lēmums tās ietekmē to individuālo īpašību dēļ vai apstākļu dēļ, kuri tās atšķir no citām personām, un tādējādi tās ir individuāli izceltas tāpat kā šī lēmuma adresāti (Tiesas 1963. gada 15. jūlija spriedums lietā 25/62 *Plaumann/Komisija*, *Recueil*, 197. lpp., 223. punkts; 2005. gada 13. decembra spriedums lietā C-78/03 P *Komisija/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, Krājums, I-10737. lpp., 33. punkts, un 2008. gada 22. decembra spriedums lietā C-487/06 P *British Aggregates/Komisija*, Krājums, I-10505. lpp., 26. punkts).
- 41 Attiecībā uz Komisijas lēmumu valsts atbalsta jomā ir jāatgādina, ka LESD 108. pantā paredzētās valsts atbalsta kontroles procedūras ietvaros ir jānošķir, pirmkārt, šā panta 3. punktā paredzētais atbalsta iepriekšējās izvērtēšanas posms, kura vienīgais mērķis ir ļaut Komisijai formulēt savu pirmo nostāju par attiecīgā atbalsta pilnību vai daļēju saderīgumu, un, otrkārt, šā panta 2. punktā paredzētais pārbaudes posms. Tikai saistībā ar šo pēdējo minēto pārbaudi, kuras mērķis ir ļaut Komisijai iegūt pilnīgu informāciju par visiem lietas faktiem, Līgumā paredzēts Komisijas pienākums informēt ieinteresētās puses, lai tās varētu iesniegt savus apsvērumus (Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P *Komisija/Sytraval un Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 38. punkts; iepriekš 40. punktā minētais spriedums lietā *Komisija/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, 34. punkts, un iepriekš 40. punktā minētais spriedums lietā *British Aggregates/Komisija*, 27. punkts).
- 42 No tā izriet, ka, ja, neuzsākot LESD 108. panta 2. punktā paredzēto oficiālo izmeklēšanas procedūru, Komisija ar lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz šā paša panta 3. punktu, atzīst, ka atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu, personas, uz kurām attiecas šis procesuālās garantijas, to izpildi var nodrošināt tikai tad, ja tās var apstrīdēt šo lēmumu Savienības tiesā. Šī iemesla dēļ ieinteresētās puses LESD 108. panta 2. punkta izpratnē celta prasība par šāda lēmuma atcelšanu ir atzīstama par pieņemamu, ja tās iesniedzējs ar šīs prasības palīdzību vēlas aizsargāt procesuālās tiesības, kas tam

pastāv saskaņā ar iepriekš minēto tiesību normu (iepriekš 40. punktā minētais spriedums lietā Komisija/*Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, 35. punkts un tajā minētā judikatūra, un iepriekš 40. punktā minētais spriedums lietā *British Aggregates*/Komisija, 28. punkts).

- 43 Savukārt, ja prasītājs apstrīd lēmuma, ar kuru novērtēts atbalsts, pamatotību, tikai ar to vien, ka attiecīgo prasītāju var uzskatīt par “ieinteresēto pusi” LESD 108. panta 2. punkta izpratnē, nav pietiekami, lai prasību atzītu par pieņemamu. Prasītājam ir jāpierāda, ka tam ir īpašs statuss iepriekš 40. punktā minētā sprieduma lietā *Plaumann*/Komisija izpratnē. Šāds īpašs statuss prasītājam tostarp būtu tad, ja atbalsts, kas ir attiecīgā lēmuma priekšmets, ir būtiski ietekmējis prasītājas stāvokli tirgū (Tiesas 1986. gada 28. janvāra spriedums lietā 164/84 *Cofaz* u.c./Komisija, *Recueil*, 391. lpp., 22.–25. punkts; iepriekš 40. punktā minētais spriedums lietā Komisija/*Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, 37. punkts, un 2009. gada 9. jūlija spriedums lietā C-319/07 P *3F*/Komisija, Krājums, I-5963. lpp., 34. punkts).

Par šīs prasības mērķi

- 44 Šajā lietā, pirmkārt, iepriekš 33. punktā tika konstatēts, ka apstrīdētais lēmums ir lēmums Regulas Nr. 659/1999 4. panta 2. punkta izpratnē, ar ko Komisija atsakās uzsākt oficiālo izmeklēšanas procedūru par apgalvoto prettiesisko valsts atbalstu.
- 45 Otrkārt, ir jāatzīst, ka prasītājas prasījumu Vispārējai tiesai un to atbalstam izvirzīto pamatu mērķis ir panākt apstrīdētā lēmuma atcelšanu pēc būtības, pamatojot, ka sūdzībā norādītie fakti ir ar iekšējo tirgu nesaderīgs valsts atbalsts. Tātad divi prasītājas izvirzītie pamati ir formulēti kā, pirmkārt, “Būtisku formālu prasību pārkāpums. Pamatojuma neesamība un pretrunīgums. [LESD 107.] panta pārkāpums, tieši piešķirot *Passante di Mestre* būvniecības un apsaimniekošanas koncesiju CAV” un, otrkārt, “Būtisku formālu prasību pārkāpums. Pamatojuma neesamība un pretrunīgums. Faktu sagrozišana. [LESD 107.] panta pārkāpums, palielinot nodevu [uz *Tangenziale*]”. Turklāt šo divu pamatu izklāstā tā būtībā ir izskaidrojusi iemeslus, kādēļ tā uzskata, ka tās apstrīdētie pasākumi ir kvalificējami par valsts atbalstu. Prasītāja savukārt nav lūgusi apstrīdēto lēmumu atcelt tādēļ, ka Komisija nebūtu izpildījusi pienākumu uzsākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto oficiālās izmeklēšanas procedūru, vai tādēļ, ka tai būtu liegtas tiesības iepriekš 41. punktā minētās judikatūras izpratnē piedalīties šajā procedūrā, pretēji minētajā normā noteiktajam.
- 46 Ir jāpiebilst, ka šo konstatējumu neatspēko prasītājas arguments, ka procesuālo tiesību aizsardzība ir “nesaraujami saistīta” ar tās celto prasību, kaut arī tas nav konkrēti norādīts. Tiesa apstākļos, kas pielīdzināmi šīs lietas situācijai, ir uzsvērusi, ka Vispārējā tiesa nevar pārkvalificēt prasītājas norādītos pamatus, tādējādi izmainot izskatāmās lietas priekšmetu (iepriekš 40. punktā minētais spriedums lietā Komisija/*Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, 44. un 45. punkts).
- 47 Tādēļ atbilstoši iepriekš 43. punktā minētajai judikatūrai prasītājam ir jāpierāda, ka viņai ir īpašs statuss iepriekš 40. punktā minētā sprieduma lietā *Plaumann*/Komisija izpratnē.
- 48 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka tādai profesionālai apvienībai, kurai ir jāaizsargā tādu tās locekļu kopējās intereses, principā ir tiesības celt prasību atcelt Komisijas galīgo lēmumu par valsts atbalstiem tikai divos gadījumos, proti, pirmkārt, tad, ja to var darīt arī tās pārstāvētie uzņēmumi vai atsevišķi no tiem var celt prasību individuālā kārtā, un, otrkārt, tad, ja tā var norādīt uz personīgu ieinteresētību, it īpaši tādēļ, ka ar tiesību aktu, kuru tiek lūgts atcelt, ir skarts tās kā sarunu dalībnieces statuss (Vispārējās tiesas 1996. gada 12. decembra spriedums lietā T-380/94 *AIUFASS* un *AKT*/Komisija, *Recueil*, II-2169. lpp., 50. punkts; 2009. gada 9. decembra spriedums apvienotajās lietās no T-227/01 līdz T-229/01, T-265/01, T-266/01 un T-270/01 *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija, Krājums, II-3029. lpp., 108. punkts, un Vispārējās tiesas 2012. gada 29. marta rīkojums lietā T-236/10 *Asociación Española de Banca*/Komisija, 19. punkts).

Par interesēm, kuras prasītāja aizstāv šajā prasībā

- 49 Šajā lietā Komisija neapstrīd, ka prasītāja – uz ko norāda tās nosaukums – ir Itālijas autoceļu būvniecības un apsaimniekošanas koncesionāru pārstāvniecības organizācija. Tā turpretim uzskata, ka šīs prasības celšana neietilpst prasītājas statūtos noteiktajos uzdevumos.
- 50 Šajā ziņā ir jānorāda, ka prasītājas statūtu 3. panta a) punktā ir noteikts, ka tās uzdevums ir “izpētīt tehniskas, administratīvas, finansiālas, juridiskas, kā arī nodokļu problēmas, kuras ir tās biedru kopējās interesēs autoceļu un tuneļu koncesiju jomā, kā arī vispārējās transporta infrastruktūras koncesiju jomā, un noteikt kritērijus un ceļus to risināšanai”. Kaut arī šajā formulējumā prasības celšana Vispārējā tiesā konkrēti nav minēta, to tomēr ietver uzdevums “izpētīt tehniskas un juridiskas problēmas” un “noteikt ceļus to risināšanai”.
- 51 Šādu interpretāciju apstiprina prasītājas valdes 2008. gada 22. maija sēdes protokols Nr. 275. No šī dokumenta arī izriet, ka, pamatojoties uz paziņojumu “CAV – Aiscat darbības autoceļu būves un apsaimniekošanas tirgus aizsardzībai”, *Passante* koncesijas piešķiršana un ceļa nodevas paaugstināšana uz *Tangenziale* ir bijis diskusiju priekšmets minētās valdes sēdē, kurā piedalījās arī *SAVP*, *Autovie Venete* un *Autostrade per l'Italia* pārstāvji. Minētajā protokolā ir arī šāds teikums:

“CAV

Priekšsēdētājs, atbildot uz jautājumu par CAV, jauktu sabiedrību, kurā ietilpst ANAS un Venēcijas reģions, un jautājumu par Aiscat rīcību autoceļu infrastruktūras būvniecības un apsaimniekošanas tirgus aizsardzībai, paziņo, ka [prasītājai] ir jāvēršas tiesā un jāceļ prasība, pamatojoties uz Kopienu tiesību pārkāpumu vairākos aspektos 2007. gada 24. decembra Likuma Nr. 244 2. panta 290. punkta īstenošanā.

Valde tam piekrist.”

- 52 No šī protokola var secināt, ka prasītājas biedru pārstāvji, kuri piedalījās 2008. gada 22. maija sēdē, uzskatīja, ka prasītājas statūtos noteiktās pilnvaras attiecīgā gadījumā var ietvert prasības celšanu tiesā. Šādos apstākļos, pretēji Komisijas argumentiem, nav nozīmes, ka minētās sēdes protokolā nav minēts konkrēts pilnvarojums celt šo prasību par apstrīdēto lēmumu, kurš 2008. gada 22. maijā, kad notika sēde, vēl nemaz nebija pieņemts.
- 53 Turklāt, pretēji Komisijas nostājai, nav nepieciešams, ka sabiedrībai, kuras statūtos ir paredzēta tās biedru interešu aizsardzība, vēl būtu arī konkrēta pilnvara, ko izdevuši biedri, kuru intereses tiek aizstāvētas, lai tai būtu tiesības vērsties Savienības tiesās.
- 54 Tāpat arī, tā kā prasības celšana tiesā ietilpst prasītājas statūtos paredzētajos uzdevumos, fakts, ka atsevišķi tās biedri vēlāk var no šīs prasības celšanas norobežoties, neatceļ tās interesi celt prasību. Tādējādi *Autovie Venete* pārstāvja 2012. gada 31. jūlija vēstulei, kuru uzrādījusi persona, kas iestājusies lietā, kurā tā paziņo, ka *Autovie Venete* nav ieinteresēta šīs prasības celšanā, nav nozīmes, izvērtējot prasītājas interesei celt prasību.
- 55 Visbeidzot no lietas materiāliem viennozīmīgi ir secināms, ka prasītāja šīs prasības ietvaros rīkojas nevis savu kā apvienības, bet gan savu biedru interešu aizsardzības nolūkā. Šajā ziņā, pirmkārt, ir jānorāda, ka prasītāja prasības pieteikumā ir minējusi konkurences izkropļošanu, ar ko ir jāstopas, kā tā uzskata, “[autoceļu koncesiju] tirgus dalībniekiem”, jo koncesija CAV ir tikusi piešķirta, nerīkojot konkursu. Otrkārt, tā norāda trīs sabiedrības, kuras it īpaši esot skārusi nodevas paaugstināšana uz *Tangenziale*, jo katrai no tām ir koncesija par kādu no *Tangenziale* daļām, proti, *SAVP*, *Autovie Venete* un *Autostrade per l'Italia*. Prasītājas paziņojumi apsvērumos sakarā par iebildi par nepieņemamību, kurā tā skaidri norāda, ka nepārstāv savas, bet gan savu biedru intereses, tādējādi tikai apstiprina prasības pieteikumā jau norādīto.

- 56 Tiesa, pretēji tam, ko prasītāja prasības pieteikumā apgalvojusi attiecībā uz trim sabiedrībām, kurām piešķirtas dažādu *Tangenziale* posmu koncesijas, *SAVP* koncesija attiecībā uz vienu *Tangenziale* posmu beidzās 2009. gada 30. novembrī un kopš šī datuma minētā sabiedrība vairs nav tās biedru lokā. Prasītāja šos faktus apstiprināja atbildē uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumiem.
- 57 Tomēr paliek divas sabiedrības, kuras ir prasītājas biedru vidū, proti, *Autovie Venete* un *Autostrade per l'Italia*, kuru intereses, kā tā norāda, ir skāruši sūdzībā minētie pasākumi.
- 58 Tādēļ ir jāuzskata, ka prasītāja, pirmkārt, ir profesionāla apvienība, kuras uzdevums ir aizstāvēt savu biedru kolektīvās intereses iepriekš 48. punktā minētās judikatūras izpratnē, un, otrkārt, tā prasības pieteikumā ir skaidri norādījusi, ka prasības mērķis ir atsevišķu tās biedru interešu aizstāvēšana.

Par prasītājas biedru individuālu skaršanu

- 59 Atbilstoši iepriekš 48. punktā minētajai judikatūrai turklāt ir jāpārbauda, vai prasītājas biedriem bija īpašs statuss iepriekš 40. punktā minētā sprieduma lietā *Plaumann*/Komisija izpratnē.
- 60 Vispirms attiecībā uz pārbaudes tiesā apjomu ir jānorāda, ka Savienības tiesām, lemjot par prasības pieņemamību, nav jāpieņem galīgais lēmums par konkurences attiecībām starp prasītāju un subsīdiu saņēmēju uzņēmumu. Šajos apstākļos vienīgi prasītājai, kas ir tādu sabiedrību, ekonomisko vienību un grupējumu apvienība, kas saņēmuši autoceļu būves un/vai apsaimniekošanas koncesijas Itālijā, ir pienācīgi jānorāda tie iemesli, kādēļ apgalvotais atbalsts var skart viena vai vairāku tās biedru likumīgās intereses, būtiski ietekmējot to stāvokli attiecīgajā tirgū (skat. pēc analogijas iepriekš 43. punktā minēto spriedumu lietā *Cofaz* u.c./Komisija, 28. punkts, un Vispārējās tiesas 2004. gada 21. oktobra spriedumu lietā T-36/99 *Lenzing*/Komisija, Krājums, II-3597. lpp., 80. punkts).
- 61 Turklāt saistībā ar valsts atbalsta jomu citas personas, kas nav lēmuma adresāti un kas apstrīd atbalsta izvērtējuma lēmuma pamatotību, ir uzskatāmas par individuāli skartām ar minēto lēmumu, ja atbalsts, kas ir attiecīgā lēmuma priekšmets, ir būtiski ietekmējis to stāvokli tirgū (šajā ziņā skat. iepriekš 43. punktā minēto spriedumu lietā *Cofaz* u.c./Komisija, 22.–25. punkts, un iepriekš 40. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/*Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, 37. un 70. punkts).
- 62 Šis jautājums Vispārējā tiesā ir jāizskata atsevišķi saistībā ar diviem prasītājas apstrīdētajiem pasākumiem, proti, *Passante* koncesijas piešķiršanu bez konkursa un nodevas palielināšanu uz *Tangenziale*.

– Par *Passante* koncesijas piešķiršanu, nerīkojot konkursu

- 63 Ja lietas dalībnieki nav snieguši nekādas norādes par konkrēto tirgu, tas ir jānosaka kā autoceļu koncesiju tirgus Itālijā, kurā 23 prasītājas biedri – maksas autoceļu apsaimniekotāji – sniedz pieteikumus valstij, ko pārstāv *ANAS*, kas piešķir koncesijas. Atbilstoši prasītājas iesniegtajiem statistikas datiem 2009. gada novembrī maksas autoceļu tīkls Itālijā bija aptuveni 5 500 km.
- 64 Saistībā ar stāvokļa tirgū būtiskas ietekmēšanas konstatēšanu Tiesai ir bijusi iespēja precizēt, ka vienīgi apstākļi, ka tāds tiesību akts kā apstrīdētais lēmums varētu zināmā mērā ietekmēt konkurences attiecības, kas pastāv attiecīgajā tirgū, un ka attiecīgais uzņēmums zināmā mērā konkurējis ar šā lēmuma adresātu, katrā ziņā nav pietiekams, lai varētu uzskatīt, ka šis tiesību akts minēto uzņēmumu ir skāris individuāli (šajā ziņā skat. Tiesas 1969. gada 10. decembra spriedumu apvienotajās lietās 10/68 un 18/68 *Eridania* u.c./Komisija, *Recueil*, 459. lpp., 7. punkts; Tiesas 2006. gada 21. februāra rīkojumu lietā C-367/04 P *Deutsche Post* un *DHL Express*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 40. punkts, un Tiesas 2007. gada 22. novembra spriedumu lietā C-525/04 P Spānija/*Lenzing*, Krājums, I-9947. lpp., 32. punkts).

- 65 Tādējādi uzņēmums nevar atsaukties tikai uz savu konkurenta statusu attiecībā uz valsts atbalstu saņēmēšo uzņēmumu, bet tam turklāt jāpierāda, ka tā faktiskā situācija to individuāli izceļ analogi adresātam (Tiesas 2000. gada 23. maija spriedums lietā C-106/98 P *Comité d'entreprise de la Société française de production* u.c./Komisija, *Recueil*, I-3659. lpp., 41. punkts; iepriekš 64. punktā minētais rīkojums lietā *Deutsche Post* un *DHL Express*/Komisija, 41. punkts, un iepriekš 64. punktā minētais spriedums lietā *Spānija/Lenzing*, 33. punkts).
- 66 Katrā ziņā būtisku konkurenta stāvoklim tirgū radītu kaitējumu līdz ar to nevar pierādīt tikai atsevišķu apstākļu esamība, kas liecina par tā komerciālo vai finansiālo rādītāju pasliktināšanos, tas ir jādara, pierādot peļņas zaudējumu vai nelabvēlīgāku attīstību nekā gadījumā, kā tas būtu, ja attiecīgā atbalsta nebūtu (iepriekš 64. punktā minētais spriedums lietā *Spānija/Lenzing*, 35. punkts).
- 67 Šajā lietā attiecībā uz *Passante* koncesijas piešķiršanas bez konkursa ietekmi uz prasītājas biedru stāvokli tirgū ir jāatzīst, ka prasītāja prasības pieteikumā ir izklāstījusi iemeslus, kādēļ tā uzskata, ka šāda tieša piešķiršana ir valsts atbalsta aizlieguma principa pārkāpums. Šajā ziņā savos apsvērumos par iebildi sakarā ar nepieņemamību tā norāda uz 23 savu biedru, kuriem tikusi liegta iespēja piedalīties konkursā par *Passante* apsaimniekošanas koncesiju, interesēm.
- 68 Tirgū, ko veido 5 500 km maksas autoceļu, ja arī koncesijas par 32 km garu autoceļa posmu piešķiršana, nerīkojot konkursu, var ietekmēt konkurenci tādējādi, ka citiem tirgus dalībniekiem nav tikusi dota iespēja palielināt savu apsaimniekājamo tīklu garumu, tomēr to nevar uzskatīt par būtisku šo citu tirgus dalībnieku konkurences stāvokļa ietekmēšanu. Tādējādi prasītāja nav pierādījusi, ka apstrīdētais lēmums tās biedrus būtu skāris citādi, salīdzinājumā ar pārējiem tirgus dalībniekiem, kas vēlas izmantot *Passante* koncesiju.
- 69 Līdz ar to attiecībā uz *Passante* koncesijas piešķiršanu bez konkursa rīkošanas ir jāatzīst, ka prasītājas biedri ar apstrīdēto lēmumu nebija individuāli skarti. Tādējādi tie paši nevarēja celt prasību šajā ziņā un arī prasītājai nav pamata celt prasību savu biedru interešu pārstāvībai.

– Par nodevas paaugstināšanu uz *Tangenziale*

- 70 Tā kā lietas dalībnieces nav sniegušas nekādas norādes, konkrētais tirgus ir jānosaka kā autoceļu savienojumu piedāvāšana pret ceļa nodevas samaksu uz abiem galamērķiem, attiecībā uz kuriem pastāv konkurence *Tangenziale* un *Passante* starpā. Pirmkārt, runa ir par ceļu abos virzienos starp autoceļa A4 no Padujas punktu, kurā atdalās *Tangenziale* un *Passante*, un *Passante* krustojumu ar autoceļu A27 Belluno virzienā. Šo ceļa posmu var veikt, vai nu izmantojot *Passante* līdz tā krustojumam ar A27 Belluno virzienā, vai arī vispirms braucot pa autoceļu A57 un pēc tam, nogriežoties uz A27 ziemeļu virzienā, uz Belluno. Otrkārt, runa ir par ceļa posmu abos virzienos starp autoceļa A4 no Padujas punktu, kur atdalās *Tangenziale* un *Passante*, un autoceļa A4 punktu Triestes virzienā, kur *Tangenziale* uzved uz autoceļa A4. Šis ceļa posms ir veicams vai nu pa *Passante* visā tā garumā, vai arī pa autoceļu A57 visā tā garumā.
- 71 Tieši šajos divos ceļa posmos, kurus iespējams veikt, izmantojot vai nu *Tangenziale*, vai arī *Passante*, attiecīgo ceļa posmu koncesionāri konkurē viens ar otru. Šim tirgum arī raksturīgs ir apstāklis, ka transportlīdzekļu vadītāji var izvēlēties tikai no diviem konkurējošiem piedāvājumiem. Tātad ir tieša saikne starp *Passante* koncesijas saņēmēju, no vienas puses, un *Tangenziale* koncesionāriem, no otras puses.
- 72 Šajā ziņā ir jāatgādina – kā ticis konstatēts iepriekš 56. punktā –, ka sabiedrība SAVP prasības celšanas brīdī vairs nebija *Tangenziale* autoceļa koncesionāre un tādējādi arī prasītājas biedre. Attiecībā uz prasītājas biedru individuālu skaršanu šīs prasības pieņemamības izvērtēšanas nolūkā ir jāņem vērā vienīgi sabiedrību *Autovie Venete* un *Autostrade per l'Italia* situācija. *Autovie Venete* tātad ir koncesija uz aptuveni desmit kilometru garu *Tangenziale* posmu, kurš atrodas starp *Mestre* (Itālija) un

savienojumu ar *Passante* Triestes virzienā, *Autostrade per l'Italia* savukārt ir koncesija attiecībā uz aptuveni sešus kilometrus garu autoceļu A27 Belluno (Itālija) virzienā posmu, kas savieno autoceļu A57 un *Passante*.

- 73 Lai pierādītu konkrētu satiksmes samazinājumu uz *Tangenziale* kopš *Passante* nodošanas ekspluatācijā, prasītāja ir iesniegusi datus par satiksmes plūsmas izmaiņām laika posmā no 2009. gada janvāra līdz jūlijam, salīdzinot ar to pašu laikam posmu 2008. gadā. Šie dati atspoguļo, ka pirmajos septiņos 2009. gada mēnešos transportlīdzekļu veiktās kilometrāžas samazinājums ir noticis aptuveni 13 % apmērā pasažieru automašīnu sektorā un 28 % apmērā kravas transportlīdzekļu sektorā, tikla posmā, ko tolaik apsaimniekoja SAVP, kura lielākā daļa (16 no 23,3 SAVP apsaimniekotajiem kilometriem) atrodas uz *Tangenziale* (otru daļu veido *Tangenziale* pievedceļš uz *Venise-Tessera* lidostu). Pat ja šie dati, pirmkārt, sniedz informāciju tikai par kādu *Tangenziale* daļu un, otrkārt, attiecas uz satiksmes plūsmu, kura nav vērojama uz *Tangenziale*, no tiem var secināt, ka satiksme uz *Tangenziale* pēc *Passante* nodošanas ekspluatācijā ir būtiski samazinājusies. Šie skaitļi nav tikuši pamatoti apstrīdēti. Persona, kas iestājusies lietā, tiesas sēdē apstiprināja, ka tās rīcībā gan esot "citi skaitļi", tomēr neprecizējot un nesniedzot tam pierādījumus. Komisija savukārt prasītājas iesniegtos datus nav apstrīdējusi. Tā vienīgi ir apstrīdējusi cēloņsakarību starp nodevas paaugstināšanu uz *Tangenziale* un satiksmes samazināšanos šajā posmā, jo tas, kā tā norāda, esot noticis vienīgi tādēļ, ka ekspluatācijā ir nodota *Passante* kā konkurents.
- 74 Šajā ziņā ir jāpiekrīt, ka bija sagaidāms, ka satiksme pa *Tangenziale* būtiski samazināsies *Passante* atvēršanas dēļ vien un ka, šķiet, nav iespējams noteikt, ciktāl šo samazinājumu ir pastiprinājis apstāklis, ka uz *Tangenziale* turklāt tika paaugstināta nodeva. Katrā ziņā var pamatoti pieņemt, ka konstatētais samazinājums ir nozīmīgāks, nekā tas būtu, ja nodeva nebūtu palielināta. Turklāt lietas dalībnieces arī nestrīdas par to, ka abu pasākumu mērķis bija tieši satiksmes novirzīšana uz *Passante*, lai atslogotu *Tangenziale*. Itālijas iestādes atbilstoši esošajiem pierādījumiem tādējādi ir uzskatījušas, ka gadījumā, ja nodeva braukšanai pa *Tangenziale* salīdzinājumā ar nodevu braukšanai pa *Passante* būs zemāka, tad, tikai nododot pēdējo minēto ekspluatācijā kā alternatīvu, nebūs pietiekami, lai novirzītu satiksmi vēlamajā apmērā uz jauno posmu. Tātad pretējā gadījumā nebūtu nepieciešamības paaugstināt ceļa nodevu.
- 75 No tā izriet, ka ir jānoraida Komisijas tiesas sēdē izvirzītais arguments, ka satiksmes novirzīšanās no *Tangenziale* uz *Passante* būtu radusies tāpat, arī ja ceļa nodeva uz abiem autoceļiem nebūtu vienāda, jo autovadītāji savu izvēli izdarītu, ievērojot vienīgi situāciju satiksmē.
- 76 Turklāt, tā kā – un kā tika aprakstīts iepriekš 70. punktā – konkrētais tirgus ir autoceļu savienojumu sniegšana pret ceļa nodevas samaksu divos ceļa posmos, kuros konkurē *Tangenziale* un *Passante*, tieši attiecībā uz šo ierobežoto tirgu ir jāizvērtē, vai būtiski ir skarta *Autovie Venete* un *d'Autostrade per l'Italia* pozīcija tirgū, nevis attiecībā uz krietni plašāko visas Itālijas autoceļu koncesiju tirgu. Līdz ar to ir jānoraida Komisijas tiesas sēdē paustais arguments, ka salīdzinājumā ar autoceļu tikliem kopumā 230 km un 3 000 km garumā, kurus apsaimnieko attiecīgi *Autovie Venete* un *Autostrade per l'Italia*, ceļa nodevas palielināšana uz īsiem to apsaimniekotiem *Tangenziale* posmiem, kas norādīti iepriekš 72. punktā, neļauj secināt, ka būtiski būtu skarta to pozīcija tirgū.
- 77 Visbeidzot ir jāuzsver, ka kravas automašīnu plūsma, kura ir samazinājusies visvairāk, ir koncesionāriem vislielāko peļņu nesošais segments, tāpēc šī segmenta samazinājums it īpaši var būtiski ietekmēt to ienākumus no apsaimniekošanas.
- 78 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka prasītāja pietiekami juridiski pamatoti ir pierādījusi, ka nodevas paaugstināšanas dēļ uz *Tangenziale*, kas bija sūdzības priekšmets, divi tās biedri, proti, *Autovie Venete* un *Autostrade per l'Italia*, ir faktiskajā situācijā, kas tās atšķir tāpat kā apstrīdētā lēmuma adresātu iepriekš 65. punktā minētās judikatūras izpratnē, un ka to saimnieciskie rādītāji atspoguļo mazāk veiksmīgu izaugsmi nekā tad, kad šāda pasākuma nebija, iepriekš 66. punktā minētās judikatūras

izpratnē. Ir jāpiebilst, ka šīs abas sabiedrības kā *Tangenziale* koncesionāres kopā ar *SAVP* bija vienīgās, kuras negatīvi ietekmēja minētā nodevas paaugstināšana, un ka no tās labumu guva to vienīgā konkurence konkrētajā tirgū, proti, *CAV*, kas ir *Passante* koncesionāre.

- 79 No tā izriet, ka gan *Autovie Venete*, gan arī *Autostrade per l'Italia* bija tiesīgas pašas celt prasību par apstrīdēto lēmumu, ciktāl tajā bija ietverts atteikums uzsākt oficiālās izmeklēšanas procedūru saistībā ar ceļa nodevas paaugstināšanu. Līdz ar to prasītājas celtā prasība, pārstāvot to intereses, arī ir pieņemama, ciktāl tā attiecas uz nodevas paaugstināšanu.
- 80 Tādējādi otrais šķērslis tiesas procesam, kas saistīts ar *Passante* koncesijas tiešu piešķiršanu, ir jāapmierina un saistībā ar nodevas paaugstināšanu uz *Tangenziale* jānoraida.

3. Secinājums par pieņemamību

- 81 Tātad jāapmierina ir iebilde par nepieņemamību saistībā ar *Passante* koncesijas tiešu piešķiršanu, bet pārējā daļā tā ir jānoraida. Tādējādi prasība ir pieņemama, ciktāl tajā iebilsts par apstrīdētajā lēmumā konstatēto par to, ka ceļa nodevas uz *Tangenziale* palielināšana nav valsts atbalsts. Savukārt nepieņemama tā ir daļā, kurā tiek apstrīdēts konstatējums par to, ka *Passante* koncesijas tieša piešķiršana nav valsts atbalsts.

B – Par lietas būtību

- 82 Prasītāja izvirza divus pamatus, kas būtībā saistīti ar būtisku formas prasību pārkāpumu, pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, LESD 107. panta pārkāpumu un faktu sagrozišanu.

1. Par pirmo pamatu, kas saistīts ar būtisku formas prasību pārkāpumu, pamatojuma nenorādīšanu un tā pretrunīgumu un LESD 107. panta pārkāpumu attiecībā uz Passante būvniecības un apsaimniekošanas koncesijas tiešu piešķiršanu CAV

- 83 Pirmais pamats, kas ir vērsts vienīgi pret konstatējumu, ka *Passante* koncesijas tieša piešķiršana nav valsts atbalsts, nav efektīvi izvirzāms pret konstatējumu, ka nodevas paaugstināšana uz *Tangenziale* nav valsts atbalsts. Ņemot vērā iepriekš 81. punktā norādīto, tas ir jānoraida kā neefektīvs.

2. Par otro pamatu, kas saistīts ar būtisku formas prasību pārkāpumu, pamatojuma nenorādīšanu un tā pretrunīgumu, faktu sagrozišanu un LESD 107. panta pārkāpumu attiecībā uz ceļa nodevas paaugstināšanu uz Tangenziale

a) Par iebildumiem saistībā ar būtisku formas prasību pārkāpumu, pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi un faktu sagrozišanu

- 84 Attiecībā uz šiem iebildumiem, ko prasītāja izvirzījusi otrajā pamatā, ir jāatzīst – kā to pamatoti norādījusi arī Komisija saistībā ar pienākumu norādīt pamatojumu –, ka tie ir minēti vienīgi otrā pamata virsrakstā un nav pamatoti ne ar kādiem argumentiem nedz prasības pieteikumā, nedz replikā.
- 85 Līdz ar to atbilstoši Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktam kā nepieņemami ir jānoraida otrajā pamatā izvirzītie iebildumi saistībā ar būtisku formas prasību pārkāpumu, pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi un faktu sagrozišanu.

b) Par iebildumu saistībā ar LESD 107. panta pārkāpumu

- 86 Prasītāja norāda, ka *Passante* būvniecība esot tikusi finansēta, palielinot ceļa nodevu uz *Tangenziale*, un ka šis palielinājums, kura dēļ ceļa nodeva ir vienāda abos posmos, ir radījis konkurences izkropļojumu, novirzot satiksmi no *Tangenziale* par labu *Passante*.
- 87 Komisija uzskata, ka nedz apstākļi, ka autoceļa posma koncesionārs ir ceļa nodevas saņēmējs, nedz arī fakts, ka šī nodeva ir tikusi palielināta, neliecina par valsts līdzekļu nodošanu.
- 88 Šajā ziņā ir jāuzsver, ka prasītāja neapgalvo, ka *Passante* koncesijas līgums, kas noslēgts 2009. gada 30. janvārī starp ANAS un CAV, būtu uzskatāms par valsts atbalstu tādēļ, ka pastāvētu nevienlīdzība starp CAV šajā līgumā paredzētajiem pienākumiem, no vienas puses, un ieguvumiem, ko tā varētu no šīs koncesijas gūt, no otras puses. Tātad prasītājas izvirzītais iebildums aprobežojas ar nodevas palielināšanu uz *Tangenziale* un no šī palielinājuma gūtu ienākumu ietekmi uz *Passante* būvniecības izmaksu segšanu.
- 89 Kā tika konstatēts iepriekš 33. punktā, apstrīdētais lēmums ir lēmums Regulas Nr. 659/1999 4. panta 2. punkta izpratnē, jo tajā ir ietverts Komisijas iepriekšējās izskatīšanas stadijā konstatētais, ka nodevas palielināšana uz *Tangenziale* nav valsts atbalsts. Prasītāja būtībā norāda, ka Komisijai tieši pretēji bija jāatzīst, ka minētais pasākums ir valsts atbalsts.
- 90 Atbilstoši LESD 107. panta 1. punktam ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Par lietas faktiskajiem apstākļiem

- 91 Vispirms ir jāapraksta attiecīgās ceļa nodevas paaugstināšanas apstākļi un ienākumu no šī paaugstinājuma izmantošana.
- 92 Ceļa nodevas uz *Tangenziale* paaugstināšanu pirmo reizi tika nolemts veikt ar *Comitato interministeriale per la programmazione economica* (Starpministriju ekonomiskās vadības komiteja, SEVK) 2006. gada 6. aprīļa *delibera* (administratīvais lēmums) Nr. 128 (2006. gada 21. jūnija *GURI* Nr. 142, 16. lpp.). Ar šo aktu faktiski tiek atļauts “nolīgumu, kas noslēgti sabiedrību, kuras apsaimnieko autoceļus, kas krustojas ar *Passante di Mestre*, starpā papildinošajos dokumentos [...] ietvert noteikumus par ISO standartiem atbilstošu nodevas iekasēšanu [...], lai laikus nodrošinātu *Passante* īstenošanai nepieciešamo līdzekļu apriti”. No lietas materiāliem izriet, ka “ISO standartiem atbilstoša nodevas iekasēšana” nozīmē, ka transportlīdzekļu vadītāji, kuri pārvietojas tranzītā abos virzienos starp Paduju un Triesti un Paduju un Belluno, var izvēlēties divus maršrutus, kuru ceļa nodevas apmērs neatšķiras.
- 93 Ceļa nodevas palielinājums tika noteikts ar SEVK 2007. gada 26. janvāra *delibera* Nr. 3 (2007. gada 26. aprīļa *GURI* Nr. 96, 79. lpp.). Atbilstoši šim aktam palielinājumu veido, faktiskajai kilometrāžai, kas mērojama abos virzienos pa *Tangenziale* gan posmā Paduja-Trieste, gan arī posmā Paduja-Belluno, no 2007. gada 1. februāra pievienojot fiktīvu attālumu 10,14 km apmērā un no 2008. gada 1. janvāra – 20,28 km apmērā.
- 94 Pēc tam, kad aizkavējās *Passante* nodošana ekspluatācijā, minētie termiņi ar SEVK 2008. gada 27. marta *delibera* Nr. 24 (2008. gada 7. jūlija *GURI* Nr. 157, 55. lpp.) tika pagarināti, nosakot attiecīgi 2008. gada 1. maiju un 2009. gada 1. janvāri.

- 95 Atbilstoši iepriekšējos punktos izklāstītajām *delibera* normām nodevas paaugstināšanas noteikumi tika ietverti koncesiju līgumos, kas noslēgti starp ANAS, no vienas puses, un *Tangenziale* un *Passante* apsaimniekotājām sabiedrībām, no otras puses.
- 96 Atbilstoši *Passante* koncesijas līguma, kas 2009. gada 30. janvārī noslēgts starp ANAS un CAV (turpmāk tekstā – “līgums”), 4. pantam *Passante* koncesija beidzas 2032. gada 31. decembrī. Atbilstoši līguma 6.2. pantam CAV apņemas līdz 2010. gada 30. jūnijam atlīdzināt ANAS visus tās izdevumus saistībā ar *Passante* būvniecību. No lietas materiāliem un īpaši līguma 3.2. panta d) punkta izriet, ka *Passante* būvniecību sākotnēji finansēja ANAS.
- 97 No līguma 6.4. panta izriet, ka CAV ir tiesības saņemt kā pretizpildījumu:
- pirmkārt, peļņu no *Tangenziale* piemērotā nodevas palielinājuma;
 - otrkārt, ienākumus no *Passante* nodevas;
 - treškārt, no 2009. gada 30. novembra ienākumus no bijušās SAVP koncesijas, ko pārņēmusi CAV, attiecībā uz *Tangenziale* daļu;
 - ceturtkārt, ienākumus no apakškoncesijām saistībā ar apkalpes zonām.
- 98 Tādējādi apkopojot, no *Tangenziale* piemērotā nodevas palielinājuma iegūtie ienākumi un pārējās iepriekšējā punktā norādītās pozīcijas ļauj Itālijas valstij atgūt summas, ko tā iztērējusi *Passante* būvniecībai.
- 99 Attiecībā uz nodevas palielināšanu konkrēti līguma 6.4. pantā ir būtībā pārņemtas iepriekš 93. un 94. punktā minētās SEVK *delibera* normas, faktiskajai kilometrāžai, kas mērojama abos virzienos pa *Tangenziale* gan posmā Paduja-Trieste, gan arī posmā Paduja-Belluno, no 2008. gada 1. maija pievienojot fiktīvu attālumu 10,14 km apmērā un no 2009. gada 1. janvāra 20,28 km apmērā. Atbilstoši ziņām, ko CAV sniedza, atbildot uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumiem un pēc tam lietas dalībniecēm tās apstiprinot tiesas sēdē, šis palielinājums atbilstoši līgumam pievienotajam ekonomikas un finanšu plānam progresīvi tiks samazināts līdz līguma darbības beigām. Tādējādi 2010. gadā papildu kilometrāža bija 19,88 km, 2011. gadā 19,48 km un kopš 2012. gada 1. janvāra 19,1 km.
- 100 Attiecībā uz summu par papildu kilometrāžu iekasēšanas noteikumiem lietas dalībnieces saskanīgi, atbildot uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumiem, ir norādījušas, ka attiecīgās summas iekasē attiecīgo nodevas kašu apsaimniekošanas koncesionāres sabiedrības – proti, *Autovie Venete* attiecībā uz *Venezia-Est* kasi, *Autostrade per l'Italia* attiecībā uz *Venezia-Nord* kasi un CAV attiecībā uz *Venezia-Padova* kasi – vai to vārdā sabiedrība, kas pieder *Autostrade per l'Italia*, pēc tam tās pārskaitot CAV atbilstoši vairāku koncesionāru starpā noslēgtam līgumam par starpsavienojumiem.
- 101 Šie noteikumi ir atšķirīgi atkarībā no lietotāja izmantotā maksāšanas līdzekļa:
- maksājot skaidrā naudā vai ar kredītkarti, attiecīgās summas iekasē attiecīgās kases apsaimniekošanas koncesionārs, kurš tās tieši pārskaita CAV (attiecībā uz *Venezia-Padova* kasi, ko apsaimnieko CAV notiek iekšējs pārskaitījums CAV ietvaros);
 - maksājot ar attālināto maksājumu līdzekli (*telepass*) vai priekšapmaksas karti (*Viacard*), kas ir sabiedrības *Telepass SpA*, kuru kontrolē *Autostrade per l'Italia*, apsaimniekotās sistēmas, atbilstošās summas iekasē *Telepass* un pēc tam tās pārskaita CAV.

Par valsts līdzekļu kritēriju

- 102 Attiecībā uz *Tangenziale* nodevas palielinājuma kvalifikāciju par valsts atbalstu lietas dalībnieču starpā visvairāk ir domstarpības par jautājumu, vai minētais pasākums ietver valsts līdzekļu nodošanu CAV kā *Passante* koncesionārei.
- 103 Pirmkārt, no Tiesas judikatūras izriet, ka vienīgi priekšrocības, ko tieši vai netieši piešķir no valsts līdzekļiem, ir uzskatāmas par atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Faktiski šajā noteikumā paredzētā atšķirība starp “valsts piešķirtu atbalstu” un atbalstu, kas piešķirts “no valsts līdzekļiem”, nenozīmē, ka visas valsts piešķirtas priekšrocības ir atbalsts neatkarīgi no tā, vai tās tiek finansētas no valsts līdzekļiem vai nē, bet tās mērķis ir vienīgi iekļaut šajā jēdzienā priekšrocības, ko tieši piešķir valsts, kā arī tās, kuras piešķir valsts izveidotas vai valsts noteiktas publisko vai privāto tiesību struktūras (skat. Tiesas 2001. gada 13. marta spriedumu lietā C-379/98 *PreussenElektra*, *Recueil*, I-2099. lpp., 58. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 104 Otrkārt, attiecībā uz valsts līdzekļu jēdzienu ir jāatgādina, ka no Tiesas judikatūras izriet, ka LESD 107. panta 1. punkts aptver visus finanšu līdzekļus, ko valsts iestādes var faktiski izmantot, lai atbalstītu uzņēmumus, un nav nozīmes tam, vai šie līdzekļi ir pastāvīgi valsts īpašumā vai nē. Tā rezultātā, pat ja šīs attiecīgajam pasākumam atbilstošās summas nav pastāvīgi valsts iestāžu rīcībā, ar faktu vien, ka šīs summas nepārtraukti ir valsts kontrolē un tādējādi kompetento valsts iestāžu rīcībā, ir pietiekoši, lai tās tiktu atzītas par valsts līdzekļiem (šajā ziņā skat. Tiesas 2000. gada 16. maija spriedumu lietā C-83/98 P *Francija/Ladbroke Racing* un Komisija, *Recueil*, I-3271. lpp., 50. punkts, un 2002. gada 16. maija spriedumu lietā C-482/99 *Francija/Komisija*, *Recueil*, I-4397. lpp., 37. punkts).
- 105 Šajā lietā, kā tika norādīts iepriekš 100. un 101. punktā, peļņai no nodevas palielinājuma atbilstošās summas tieši CAV kā privātas sabiedrības pārskaita vai nu *Autovie Venete* un *Autostrade per l'Italia*, vai arī *Telepass*. Tātad attiecīgās summas ir aprītē vienīgi privātu sabiedrību starpā un neviena valsts iestāde pat ne uz laiku tās neiegūst vai nekontrolē. Līdz ar to runa nav par valsts līdzekļiem iepriekš 103. un 104. punktā minētās judikatūras izpratnē.
- 106 Tā kā valsts līdzekļu iesaistīšanas kritērijs nav izpildīts, ir jāatzīst – un nav vajadzības pārbaudīt pārējos valsts atbalsta jēdzienu veidojošos elementus –, ka nodevas palielināšana uz *Tangenziale*, kā arī peļņas no šī palielinājuma novirzīšana *Passante* būvniecības izdevumu atmaksāšanai atbilstoši ligumam nav valsts atbalsts.
- 107 Tādēļ ir jānoraida iebildums saistībā ar LESD 107. panta 1. punkta pārkāpumu, kā arī otrais pamats un prasība kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 108 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tomēr saskaņā ar Reglamenta 87. panta 3. punkta pirmo daļu, ja lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Vispārējā tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši.
- 109 Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs un Komisijai tas ir nelabvēlīgs attiecībā uz tās izvirzītajiem šķēršļiem tiesas procesam, katra pamata lietas dalībiece atlīdzina pusi otras lietas dalībnieces tiesāšanās izdevumu. Prasītāja papildus tam atlīdzina arī CAV kā personas, kas iestājusies lietā, tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

nospriež:

- 1) **prasību noraidīt;**
- 2) ***Associazione italiana delle società concessionarie per la costruzione e l'esercizio di autostrade e trafori stradali (Aiscat)* sedz pusi savu tiesāšanās izdevumu, atlīdzina pusi Komisijas tiesāšanās izdevumu un visus *Concessioni autostradali Venete – CAV SpA* tiesāšanās izdevumus;**
- 3) **Komisija sedz pusi savu tiesāšanās izdevumu, kā arī atlīdzina pusi *Aiscat* tiesāšanās izdevumu.**

Pelikánová

Jürimäe

Van der Woude

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2013. gada 15. janvārī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture	1
Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi	3
Juridiskais pamatojums	4
A – Par pieņemamību	4
1. Par pirmo šķērsli tiesas procesam, kas saistīts ar to, ka apstrīdētais lēmums nav pārsūdzams tiesību akts	4
2. Par otro šķērsli tiesas procesam, kas saistīts ar prasītājas tiesību celt prasību neesamību	6
Par šīs prasības mērķi	7
Par interesēm, kuras prasītāja aizstāv šajā prasībā	8
Par prasītājas biedru individuālu skaršanu	9
– Par Passante koncesijas piešķiršanu, nerīkojot konkursu	9
– Par nodevas paaugstināšanu uz Tangenziale	10
3. Secinājums par pieņemamību	12
B – Par lietas būtību	12

1. Par pirmo pamatu, kas saistīts ar būtisku formas prasību pārkāpumu, pamatojuma nenorādīšanu un tā pretrunīgumu un LESD 107. panta pārkāpumu attiecībā uz Passante būvniecības un apsaimniekošanas koncesijas tiešu piešķiršanu CAV	12
2. Par otro pamatu, kas saistīts ar būtisku formas prasību pārkāpumu, pamatojuma nenorādīšanu un tā pretrunīgumu, faktu sagrozišanu un LESD 107. panta pārkāpumu attiecībā uz ceļa nodevas paaugstināšanu uz Tangenziale	12
a) Par iebildumiem saistībā ar būtisku formas prasību pārkāpumu, pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi un faktu sagrozišanu	12
b) Par iebildumu saistībā ar LESD 107. panta pārkāpumu	13
Par lietas faktiskajiem apstākļiem	13
Par valsts līdzekļu kritēriju	15
Par tiesāšanās izdevumiem	15